

Bibliai korszakok. A történelem célja. Szokás a világi és az egyháztörténetet korszakokra osztani. A felosztás alapját a különböző korok különböző szellemi törekvései adják. A bibliai korfelosztás Istennek az emberekkel való különböző bánásmódja alapján történik. Nagy általánosságban három korról beszélünk:

- a./ paradicsomi tisztaság kora,
- b./ a bűn és halál uralma
- c./ a helyreállítás kora.

A két utolsó korszak annak következtében, hogy a helyreállítás nem az egész önalon egyszerre történik, egymásba folyik és a felosztást szövevényesebbé teszi. A paradicsom korszaka után tehát a következő korszakokat különböztetjük meg,

A bűn természetes kifejlődése az Özönvizig.

Isten ítélő és kegyelmező beavatkozása a történelembe az Özönviz és egy testi nép kiválasztása által.

Testi választott nép nevelése a törvény és a próféták által.

Isten még mélyebb közbenjárása Fia és a Szentlélek/Szellem által, szellemi nép elhívása a Fiu képeire a Szellem erejével.

Istennek még fokozottabb közbenjárása a Fiu dicsőséges eljövételével.

Teljes helyreállítás, amelyet az ítélet vezet be.

E korszakok az Isten mind erősebb beavatkozását mutatják az emberiség sorsába, bár ugyanakkor a bűnös emberek részéről mind erősebb a visszautasítás. Pál apostol az utolsó időre jósolja a bűn legerősebb kifejlődését.

/II. Tessz. 2, 5. I. Tim. 4, 1-3. II. Tim. 3, 1-5./

A történelemben tehát ítélet és kegyelem futnak párhuzamosan s mindkető mindig erőteljesebben jelenvén meg, az embereket két nagy csoportra osztja, konkolyra és búzára osztja. A végső teljes kegyelem és ítélet átvezet a teljes helyreállításba, melyben Isten dicsősége tölt be mindent. A történelem célja tehát Isten dicsőségének megvalósítása.

Az evangéliumok közül az első hármat synotikus, azaz együttnevező evangéliumoknak nevezzük, mert tartalmuk jobban egyezik, míg a negyedik akkor készülvén el, mikor a többi már meg volt, a meglévő anyagot kiegészítette.

Máté evangéliuma. Írója a vámszedő Lévi, Jézus egyik tanítványa, ki mikor Jézus elhívta, asztalához hívta vámszedő társait és Jézust. Izrael nagy vámszedésének részese, ki azonban az ótestamentumi ígéretek beteljesítőjét látta s leginkább Istenország megvalósulása érdekelte. Ezért Jézusnak sok beszédét közölte, így a hegyi beszédet, a tanítványok kiküldésére adott intéseket, Ker. János védelmét, a Szent Lélek megbántását, a hét példázatot, a cezáreafilippi beszédet, a kulcsok hatalmát, a farizeusok és irástudók ellen s a világ végéről mondott beszédet és példázatotokat.

Márk evangéliuma. Kb. Máté sorrendjét követve a történelmi részt beszél el részletesebben, Jézus királyi tetteit mutatva be. Márk életéről, kit Jánosnak hívtak. Csel. 12, 12 35, 13, 5 15, 35-40 szólanak. A Biblia szerint előbb Pállal és Barnabással járt, majd a nehézségektől visszariadva s Pál alkalmatlannak találja az apostolságra, de később újra Pállal látjuk. /II. Tim. 4, 11/ Végül Péter apostolhoz csatlakozott. /I. Pét. 5, 13./ A hagyomány szerint evangéliumát Péter tudósításai szerint írta, s az Péter heves természetének bélyegét hordja magán.

Lukács evangéliuma. szemben a zsidó olvasóknak szánt Máté evangéliumával a pogányoknak íródott. Lukács maga is pogány orvos volt, Pál apostol kísérete missziói útján. Művelt okos ember volt, ki alaposan utánajárt annak, amit leírt és teljes bizonyosságára törekedett. Jézus életéből különösen az érdekl, amit az Ur a kicsinyekkel, szegényekkel tett, ezzel akarva vigasztalni a zsidóktól lenézett pogány társait.

János evangéliuma. Kiegészíti az első hármat, azt írva le, amit azok elhagytak. Ezen kívül Jézus belső élete, csak a tanítványoktól ismert része érdekelte. Jézus legbizalmasabb tanítványa volt, egy ama három közül, kiket mindenüve magával vitt. Elkísérte Jézust Kajafás elé. Közli halála előtt mondott beszédeit és övének egységéért mondott főpapi imáját. A könyv úgy kezdődik mint a Genésis. /Származás./

Apostolok cselekedetei, szintén Lukács műve, ki néhol, ahol személyesen is részt vett az eseményekben, első személyben beszél. Két részre oszlik a mű: első felében 12 apostol működését mondja el, ahogy az evangélium a Szellem-keresztségben részesező tanítványok ajkáról Jeruzsálemből kihangzott, Filep működését, Kornéliusz megtérését. A második részben Pál missziói útját, a jeruzsálemi zsinatot s Pálnak utolsó jeruzsálemi útja és fogsága után a római hajó-utat, és hajótörést beszél el. A könyv tárgya tehát: hogyan jutott az evangélium Jeruzsálemből Rómába, zsidóktól a pogányokhoz.

Pál apostol a gyülekezetek gondozását részben levelekkel végezte, ezek közül a Biblia 13-at közül időrendi sorrendben a következők: az 52-ben alapított tessalonikai gyülekezetet két levélben nyugalomra inti a Krisztus eljövetelel kapcsolatban terjesztett rajongó nézeteket cáfolja, kifejtve a megjelenés körülményeit és előzményeit. Hasonló csendesítő hatása van az 5 évvel később /57/ írt két Korinthusi levélnek, melyben az igaz apostolság jeleit írja le, a szellemi ajándékokkal bőven megáldott korinthusiak felfuvalkodottságát és bűneit fedi, magyarázza a kegyelmi ajándékokat, a feltámadást, majd a 3. levélben apostolságának bizonyítékaul életét. 58 évben a Galatákhoz írt levelet a törvény és kegyelem viszonyáról, majd a Rómaiak számára leírta a keresztyén élet lényegét, az eleve elrendelést és ezekből folyó gyakorlati tanácsokat. A minden gyülekezetek között legjobban szeretett Filippi gyülekezetnek 62-ben a keresztyének egységéről ír. A 63. évben valószínűleg három levelet írt: Kolosszéi híveinek az új élet felöltözéséről ír, az erőteljes testi istentisztelet elvetésével. Filemonhoz annak megszökött, de közben Páltól Krisztusnak megnyert rabzolgája Onézimosz érdekében ír, Efézusba pedig az egyház csodálatos dicsőségéről, láthatatlan szervezetéről és örök rendeltetéséről. 64-ben buzdítva hű munkatársának Timótheusznak a gyülekezet szolgáiról, tévtanítókról ír, buzdítva őt. Titusznak hasonló tárgyban 66 évben ír. Timótheusz II. levelében személyes bizalmas kérdéseket tárgyal. A Timótheusznak, Titusznak és Filemonnak írt leveleket pásztori leveleknek nevezik.

Zsidókhoz, helyesebben Háberékhez írt levél szerzője ismeretlen. Főtárgya az ótestamentumi szertartások allegorikai értelmezése. Áldozatok és szövetség-sátor mind Krisztusra mutatnak előre. Diadalmas fejezete a 11-ik, mely a hit hőseiről beszél/ szól.

Katholikus, vagy egyetemes leveleknek azokat nevezte az egyház, melyek nem egyes gyülekezetekhez, vagy személyekhez, hanem az egyetemes keresztyénséghez intéztettek. Ilyenek: Jakab levele, melyet nem János testvére, hanem az Ur testvére írt a fiatal Jakab, aki később a jeruzsálemi gyülekezetben nagy tekintélyre emelkedett. Míg Pál hitet kívánt, nem cselekedeteket, addig Jakab cselekedetek nélkül holtnak mondta a hitet. A kettő között nincs ellentmondás, mert Pál érdemről beszél, melyet cselekedetekkel nem szerezhettek meg, Jakab az új élet bizonyítékairól, melyek a jó cselekedetek. Jakab a szegények szószólója. Péter két levele a hívők szenvedéseinek megtisztító hatásáról beszél. Krisztus szenvedéseiről, míg a hitetlenek szenvedése, Isten ítélete. A szenvedésben Jézus adott példát, többet, mint példát, áldozatot bűneinkért.

János három levele az előregedett Jánostól származik. A hagyományok szerint az efézusai egyházzal, melynek véne volt ezt ímséltette: Fiaccskám, szeressétek egymást! Ezt az alap gondolatot találjuk leveleiben, bár az ember szeretet nála nem bűn szeretet.

Szerinte az igazságból született nem vétkezik, de hazugdik az, aki magát büntelennak mondja. A látszólagos ellenmondás feloldása: ami bennünk emberi, az csak bűnös lehet, ami bennünk Istentől született, bűnös nem lehet.

Judás levele. Gonosz szellemi hatalmakról és azok ítéletéről, bűnben megkeményedő emberekről és azok ítéletéről szól, melyet már énok jószolt.

Jelenések Könyve. A Biblia befejező könyve, az összes próféciák csúcsa. Minden idők egyházát 7 gyülekezetben szólítja meg s lepergeti előttük 7 pecsét, 7 trombita, 7 mennydörgés, 7 oszeze csapásait és áldásait keretében a végső idő szorongását és szent várakozását. Majd az antikrisztusi háromeág után az Ur visszajövetelét, 1000 éves birodalom, utolsó ítélet, új ég és új föld győzelmes dicsőségét s az Új Jeruzsálemet festi.

Tanácsok a Biblia tanulmányozásához. Imádkozzál Isten Szent Lelkéért, saját értelmű világában a Biblia lezárt könyv marad. Add oda magad, akaratod, jóvöd, Isten vezetésére, másképp Isten Szent Szelleme nem marad nálad. A Biblia mindennapos kenyér és nem cukor csupán, úgy olvasd, hogy attól az életed függ.

Lábad szövétneke; nélküle eltévedsz a világ sötétjében. Azért rendszeresen tanulmányoznod kell, hogy gondolataid átjárjanak, átalakítsanak. Tanulmányozásra különféle módszerek vannak: pl. Apostoli leveleket legjobb úgy olvasni, hogy egymásután figyelemmel elolvasod vagy lo-szer, aztán külön tanulmányozod benne a fogalmakat, mint bűn, kegyelem, szeretet, megtérés, szenvedés, szentség, test, igazságosság és igazság.

Ezeket a fogalmakat az egész Biblián keresztül is tanulmányozhatod. E célra jó, ha bibliai szótárod is van.

Bibliai szótár segítségével végig veszel egy neves bibliai személyt és atyát, apostolt, vagy prófétát és azok életét tanulmányozod.

Egyfolytában is olvashatod a Bibliát, de állandóan figyelned kell az egyes részek belső kapcsolatát.

A Biblia olyan, mint a természet, ugyanolyan törvények hatják által és ugyanolyan módszerekkel kell tanulmányozni, mint a természettudósok a természetet kutatják. A történelmet is ily módon kellene kutatni, de ebben a tudósokat megakadályozza hitetlenségük, mert nem abból indulnak ki, hogy a történelem fölött mindenható Isten ül és minden kis történés az egész világot átható akaratának, elveivel rendelésének egy része. Az egészét akkor értjük meg, ha a részeit jól ismerjük. A részleteket az egész tükrében kell megtekintenünk.